

ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน จะกระทำใน 3 รูปแบบดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย¹ การวิเคราะห์ในลักษณะนี้จะทำให้ทราบว่าความสามารถของเกษตรกรในการได้มาซึ่งรายได้ที่จะเพียงพอต่อการชดเชยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้มีมากน้อยเพียงใด ถ้ามีเหตุการณ์ที่ทำให้รายได้เปลี่ยนแปลงหรือเกษตรกรสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่าใช้จ่ายบางส่วน จะทำให้กำไรเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด สูตรที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่

$$\text{- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}}$$

$$\text{- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}}$$

$$\text{- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูก}}{\text{รายได้รวม}}$$

$$\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูก} = \text{ค่าใช้จ่ายผันแปร} + \text{ค่าใช้จ่ายคงที่}$$

$$\text{- อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}}$$

กำไรสุทธิ คือผลต่างระหว่างรายได้รวมกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูก

¹สมศักดิ์ เจริญพร้อม, การจัดการฟาร์ม, กรุงเทพมหานคร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526 หน้า 13-14.

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการจัดการฟาร์ม¹

2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน โดยคำนึงถึงต้นทุนทั้งหมด ซึ่งแยกออกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ว่ามีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด และต้นทุนผันแปรซึ่งเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของต้นทุนการปลูกทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่ได้รับมากน้อยเพียงใดในรูปของกำไรส่วนเกิน ซึ่งอัตรากำไรส่วนเกินที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของจุดคุ้มทุนได้ง่ายด้วย สูตรที่ใช้ในการคำนวณได้แก่

$$- \text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

$$- \text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

ต้นทุนการปลูก หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูก

กำไรส่วนเกิน หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนผันแปร

2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์ม (Farming Analysis)

เป็นการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของรายได้ที่เกิดขึ้นกับต้นทุนที่ใช้จ่ายไปจริง กำไรที่เกิดขึ้นถือเป็นกำไรที่ได้จากการลงทุนไปในค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายไปจริงในขณะจัดการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ซึ่งเรียกกำไรที่เกิดขึ้นว่า รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง กำไรที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายที่แท้จริงนี้จะเกิดมากหรือน้อย ส่วนหนึ่งจะมีผลมาจากความพยายามในการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น แรงงานของตนเอง ที่ดินที่ปลูกโดยไม่เสียค่าเช่า และปัจจัยการปลูกอื่น ๆ เป็นต้น และกำไรนี้ยังเป็นการแสดงถึงการจัดการฟาร์มของเกษตรกรในการเลือกลงทุนในปัจจัยการปลูกใด ๆ ที่เห็นว่าให้ประโยชน์มากที่สุด ซึ่งประโยชน์ที่ได้อาจอยู่ในรูปของการที่จะทำให้เวลาการปลูกสั้นลง เพื่อให้ผลผลิตทันออกสู่ตลาดในช่วงเวลาที่ต้องการ หรือทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้สูงขึ้น

¹ Sung-Hwan and Yu-Kang Mao, Analysis of production costs and profitability of crops and livestock farming, ASPAC Food and Fertilizer Technology Center, 1979, P. 1-2.

รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ประกอบด้วย กำไรสุทธิกับค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน
ทั้งหมดยกเว้นค่าเสื่อมราคา หรือเท่ากับ
รายได้ทั้งหมด-ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง

ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ประกอบด้วย - ค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการปลูกต่าง ๆ
- ค่าจ้างแรงงานทั้งคน และเครื่องจักร
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรและค่าเสื่อม
ราคา¹
- ค่าภาษีที่ดินและคอก เบี้ย
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ได้จ่ายจริง

สูตรที่ใช้ในการคำนวณได้แก่

- อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก = $\frac{\text{รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง}}{\text{ต้นทุนการปลูก}}$
- อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อ
ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง = $\frac{\text{รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง}}$

3. การวิเคราะห์หาราคาคຸ້ມทุน

ราคาคຸ້ມทุน หมายถึง ราคาที่เกษตรกรสามารถขายผลผลิตของตนโดยที่ไม่มี
กำไรหรือขาดทุน (กำไรเท่ากับศูนย์) ราคาคຸ້ມทุนอาจหาได้จากจุดคຸ້ມทุนในกรณีที่ทราบจำนวน
ผลผลิตและต้นทุนทั้งหมด โดยหารราคาต่อหน่วยที่ทำให้รายได้ทั้งหมดเท่ากับต้นทุนทั้งหมด
(เมื่อสามารถขายได้เท่ากับจำนวนผลิต ณ ราคาต่อหน่วยที่หาได้) นั่นคือ ราคาขายต่อหน่วย
เท่ากับต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วย สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\text{ราคาคຸ້ມทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}}$$

¹ เนื่องจากได้อ้างอิงมาจาก Sung-Hwan and Yu-Kang Mao ซึ่งถือว่าตัวเงินที่
จ่ายลงทุนไปในทรัพย์สินครั้งแรกนั้นควรตัดถือเป็นค่าใช้จ่ายที่แท้จริงด้วย ทั้งนี้โดยพิจารณาตัด
จำหน่ายราคาทุนของทรัพย์สินในรูปค่าเสื่อมราคา และนำไปรวมกับค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสตราการ
อื่น ๆ

การวิเคราะห์ราคาคຸ້ມทุน จะทำให้ทราบถึงราคาที่เหมาะสมที่เกษตรกรสามารถขายได้ โดยไม่ขาดทุน เมื่อเทียบกับราคาขาย หากราคาคຸ້ມทุนสูงหรือต่ำกว่าราคาขายแล้ว จะเป็นข้อสังเกตถึงการจัดการในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยถือว่าตัวที่วัดประสิทธิภาพของเกษตรกรคือ ราคาขาย ณ จุดคຸ້ມทุน สาเหตุที่ใช้ราคาขาย ณ จุดคຸ້ມทุนเป็นเกณฑ์วัดประสิทธิภาพการจัดการของเกษตรกรโดยเฉพาะด้านการตลาดและด้านการผลิต เพราะราคาขาย ณ จุดคຸ້ມทุนเป็นราคาที่ยังน้อยที่สุดเกษตรกรจะไม่ขาดทุนและสามารถดำเนินการผลิตในช่วงต่อไปได้ เนื่องจากมีกำไรส่วนเกินที่มาชดเชยต้นทุนคงที่อย่างเพียงพอ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่ำกว่า 10 ไร่ ของจังหวัดสมุทรสาคร (ต่อไร่ต่อครั้ง)

1. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากสูตรและการแทนค่า จะได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,424.22}{2,200.00} \\
 &= 0.65 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{138.81}{2,200.00} \\
 &= 0.06 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,563.03}{2,200.00} \\
 &= 0.71
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 - \text{อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{636.97}{2,200.00} \\
 &= 0.29
 \end{aligned}$$

จากการคำนวณ จะเห็นได้ว่าจากจำนวนรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.71 บาท โดยเป็นการจ่ายค่าใช้จ่ายผันแปร 0.65 บาท เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ 0.06 บาท และในจำนวนรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.29 บาท

สถานภาพทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่สูงมากนัก (เมื่อเทียบกับรายได้) และค่าใช้จ่ายคงที่ที่เกิดขึ้นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้เกษตรกรมีกำไรลดลงไม่มาก กำไรสุทธิจึงไม่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ หากเกษตรกรไม่มีปัญหาด้านเงินลงทุนและไม่สามารถหาพืชอื่นที่คิดว่าจะมาทดแทนได้ ก็ควรจะปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่อไป

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการจัดการฟาร์ม

2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากสูตรและการแทนค่าจะได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\
 &= \frac{636.97}{1,563.03} \times 100 \\
 &= 40.75
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\
 &= \frac{775.78}{1,563.03} \times 100 \\
 &= 49.63
 \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก มีร้อยละ 40.75 หมายถึง จากค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 40.75 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายส่วนผันแปร ผลตอบแทนที่ได้ในรูปของกำไร

ส่วนเกินยังมีจำนวนมากกว่า คือร้อยละ 49.63 กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพด ผักอ่อนจำนวน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 49.63 บาท ซึ่งส่วนหนึ่ง จะไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่

2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์ม แสดงรายละเอียดการคำนวณ ในตาราง 5.1

ตาราง 5.1 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์มของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกต่ำกว่า 10 ไร่
ของจังหวัดสมุทรสาคร (ต่อไร่ต่อครั้ง)

รายการ	
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ก.ก.)	2.75
2. ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	800
3. รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่) (1×2)	2,200
4. ต้นทุนการปลูก (บาท/ไร่)	1,563.03
5. กำไรสุทธิ (บาท)(3-4)	636.97
6. ต้นทุนผันแปร (บาท)	1,424.22
7. กำไรส่วนเกิน (บาท) (3-6)	775.78
8. ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ¹	1,004.98
9. รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (บาท)(3-8)	1,195.02
10. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5÷4)	40.75
11. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7÷4)	49.63
12. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(9÷4)	76.46
13. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (ร้อยละ)(9÷8)	118.91

$$^1\text{ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง} = \text{ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด} + \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

$$= 976.99 + 27.99$$

จากการคำนวณตามรายการข้างต้น แสดงว่า เกษตรกรมีรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงเฉลี่ยไร่ละ 1,195.02 บาท ทำให้มีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 76.46 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงร้อยละ 118.91 หมายถึงรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่ได้รับ 76.46 บาท และ 118.91 บาท มาจากต้นทุนการปลูกและค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาทตามลำดับ อัตราผลตอบแทนนี้อยู่ในเกณฑ์สูงและน่าพอใจ กล่าวคือ ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงสูงพอควรเมื่อเทียบกับต้นทุนการปลูกและค่าใช้จ่ายที่แท้จริง แสดงว่าเกษตรกรมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่แท้จริง สาเหตุเนื่องมาจากค่าแรงงานในการปลูกและถนอมบำรุงรักษา ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ เป็นค่าแรงงานของเกษตรกรเอง (ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด)

3. การวิเคราะห์หาราคาคุ้มทุน จากสูตรและการแทนค่า

$$\begin{aligned} \text{ราคาคุ้มทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}} \\ &= \frac{138.81 + 1,424.22}{800} \\ &= 1.95 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากตาราง 4.2 ต้นทุนผันแปรเป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดถึงร้อยละ 91.12 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุน 1.95 บาท เมื่อนำมาเทียบกับราคาขายต่อกิโลกรัม ซึ่งเท่ากับ 2.75 บาท เกษตรกรจะมีกำไร 0.80 บาทต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นถึงการจัดการในด้านการตลาดและการผลิตมีประสิทธิภาพน้อย เนื่องจากกำไรที่เกิดขึ้นสูงกว่าราคาคุ้มทุนไม่มากนัก การคาดคะเนราคาตลาดเป็นสิ่งที่เกษตรกรสามารถทราบได้ล่วงหน้าอย่างดี เนื่องจากเป็นราคาเดียวกันหรือเกือบเท่ากันทุกฤดูการปลูก ยกเว้นผลผลิตในฤดูแล้งจะมีราคาที่สูงกว่านี้ประมาณ 0.75-1.75 บาท ก็จะมีราคาขายประมาณ 3.50-4.50 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้น เกษตรกรควรมุ่งในทางที่ทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นมีผลทำให้ได้ผลผลิตสูง

ต้นทุนที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะต้นทุนผันแปรจะมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการปลูกอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ค่าใช้จ่าย

บางอย่างจำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อนที่จะใช้ปัจจัยการปลูก เช่น เกษตรกรต้องซื้อหรือเช่าที่ดินและเตรียมดินก่อนการปลูก เรียกค่าใช้จ่ายที่ผูกพันล่วงหน้าว่า ต้นทุนจม (Sunk Cost) ซึ่งก็คือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อเกษตรกรตัดสินใจที่จะทำการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีตและไม่มีโอกาสทำอะไร ๆ ในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นถ้าเกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมก็แสดงว่าต้นทุนจมนั้นไม่สูญเปล่า และต้นทุนจมที่เกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยการปลูกที่ใส่เข้าไปแล้วบางส่วน เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าแรงงานในการปลูก เป็นต้นทุนที่สัมพันธ์กับผลผลิตที่เกิดขึ้นก็จะทำให้ราคาคู่มือต่ำกว่าราคาขาย นอกจากนี้ อาจมีการเพิ่มปัจจัยการปลูกบางอย่างเข้าไปเพื่อเพิ่มผลผลิตให้ได้มากขึ้นอีก เช่น การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เกิดเป็นต้นทุนผันแปรเพิ่มมากขึ้น ถ้ามีความสัมพันธ์กับผลผลิตโดยทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นเป็นสัดส่วนที่มากกว่าต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ราคาคู่มือก็จะต่ำกว่าราคาขายด้วย

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่ำกว่า 10 ไร่ ของจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

1. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากสูตรและการแทนค่า จะได้ดังนี้
 - อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}}$

$$= \frac{1,406.12}{2,200.00}$$

$$= 0.64$$
 - อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}}$

$$= \frac{207.00}{2,200.00}$$

$$= 0.09$$
 - อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด}}{\text{รายได้รวม}}$

$$= \frac{1,613.12}{2,200.00}$$

$$= 0.73$$

$$\begin{aligned}
 - \text{อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{586.88}{2,200.00} \\
 &= 0.27
 \end{aligned}$$

จากการคำนวณจะเห็นได้ว่าจากจำนวนรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.73 บาท โดยเป็นการจ่ายค่าใช้จ่ายผันแปร 0.64 บาท เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ 0.09 บาท และในจำนวนรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาทจะมีกำไร 0.27 บาท

สถานการณ์ทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดสมุทรสาครแล้ว จังหวัดนครปฐมจะต่ำกว่าเล็กน้อยเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงกว่า แม้จะไม่ทำให้เกิดผลขาดทุน แต่ก็ทำให้ได้กำไรน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายสูงมีสาเหตุมาจากค่าใช้จ่ายคงที่ที่สูง โอกาสที่เกษตรกรจะประสบการขาดทุนจะมีมาก ค่าใช้จ่ายคงที่ที่สูงเนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่นี้มีสินทรัพย์ถาวรไว้ใช้เกินความจำเป็น นอกจากจะไม่ได้ใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาเครื่องมือที่สูงเกินควรด้วย กำไรสุทธิที่เกษตรกรได้อาศัยอยู่ในเกณฑ์ต่ำนี้ หากราคาผลผลิตในการปลูกต่อไปไม่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่สูงขึ้นแล้ว หรือเกษตรกรไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้มากกว่านี้ เกษตรกรก็ไม่สมควรปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่อไป เพราะสถานการณ์ทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดี

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการจัดการฟาร์ม

2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากสูตรและการแทนค่า ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\
 &= \frac{586.88}{1,613.12} \times 100 \\
 &= 36.38
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\
 &= \frac{793.88}{1,613.12} \times 100 \\
 &= 49.21
 \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก มีร้อยละ 36.38 หมายถึง จากค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 36.38 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายผันแปร ผลตอบแทนที่ได้ในรูปของกำไรส่วนเกินจะมีจำนวนมากกว่าคือร้อยละ 49.21 หมายถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนจำนวน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 49.21 บาท

2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์ม แสดงรายละเอียดการคำนวณ
ในตาราง 5.2

ตาราง 5.2 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์มของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกต่ำกว่า 10 ไร่
ของจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

รายการ	
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ก.ก.)	2.75
2. ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	800
3. รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่)(1×2)	2,200
4. ต้นทุนการปลูก (บาท/ไร่)	1,613.12
5. กำไรสุทธิ (บาท)(3-4)	586.88
6. ต้นทุนผันแปร (บาท)	1,406.12
7. กำไรส่วนเกิน (บาท)(3-6)	793.88
8. ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ¹ (บาท)	1,071.315
9. รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (บาท)(3-8)	1,128.685
10. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5÷4)	36.38
11. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7÷4)	49.21
12. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(9÷4)	69.97
13. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (ร้อยละ)(9÷8)	105.36

¹ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง = 990.495 + 80.82

จากการคำนวณตามรายการข้างต้น แสดงว่า เกษตรกรมีรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงเฉลี่ยไร่ละ 1,128.685 บาท ทำให้มีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 69.97 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงร้อยละ 105.36 หมายถึง รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่ได้รับ 69.97 บาทและ 105.36 บาท มาจากต้นทุนการปลูกและค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาทตามลำดับ อัตราผลตอบแทนนี้อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ กล่าวคือ ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงยังสูงอยู่ เมื่อเทียบกับต้นทุนการปลูกและค่าใช้จ่ายที่แท้จริง เนื่องจากเกษตรกรใช้แรงงานของตนเองเป็นส่วนใหญ่ในการปลูกและการบำรุงรักษา เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด แต่ยังมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น

3. การวิเคราะห์หาราคาคຸ່ມทุน จากสูตรและการแทนค่า

$$\begin{aligned} \text{ราคาคຸ່ມทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}} \\ &= \frac{207.00 + 1,406.12}{800} \\ &= 2.02 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากตาราง 4.4 ต้นทุนผันแปรเป็นต้นทุนในส่วนของราคาคຸ່ມทุนที่มากที่สุด คือร้อยละ 87.17 ของราคาคຸ່ມทุน ราคาคຸ່ມทุน 2.02 บาท เมื่อนำมาเทียบกับราคาขายต่อกิโลกรัม 2.75 บาท เกษตรกรจะมีกำไร 0.73 บาทต่อกิโลกรัม แสดงว่า การจัดการในด้านการตลาดและการผลิตมีประสิทธิภาพน้อยเกินไป โดยเฉพาะการจัดการด้านการผลิต เกษตรกรควรหาทางใช้เครื่องมือต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงกว่าที่เป็นอยู่ คือให้ได้ผลผลิตที่สูงกว่านี้ ถ้าได้ผลผลิตสูง ก็จะมีผลให้ราคาคຸ່ມทุนต่ำกว่าราคาขายมากขึ้น เกษตรกรก็จะได้กำไรมากขึ้น นอกจากนี้ เกษตรกรต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการปลูกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างต่อเนื่องเพราะมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่ได้รับ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนสูงกว่า 10 ไร่ ของจังหวัด
สมุทรสาคร (ต่อไร่ต่อครั้ง)

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากสูตรและการแทนค่าจะได้
ดังนี้

$$\begin{aligned}
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,298.61}{2,200.00} \\
 &= 0.59 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{168.61}{2,200.00} \\
 &= 0.08 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,467.22}{2,200.00} \\
 &= 0.67 \\
 - \text{อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{732.78}{2,200.00} \\
 &= 0.33
 \end{aligned}$$

จากการคำนวณ แสดงว่า จากจำนวนรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท
จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.67 บาท โดยเป็นการจ่ายค่าใช้จ่ายผันแปร 0.59 บาท เป็นค่าใช้จ่าย
คงที่ 0.08 บาท และในจำนวนรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.33 บาท

สถานภาพทางรายได้-ค่าใช้จ่าย อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่สูงนักเมื่อเทียบกับรายได้ ค่าใช้จ่ายผันแปรอยู่ในเกณฑ์ดีมีผลทำให้เกษตรกรได้รับกำไรมาก ประกอบกับค่าใช้จ่ายคงที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำด้วย เกษตรกรก็จะมีกำไรเหลืออยู่หลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้วอยู่อีกมาก ถ้าราคาผลผลิตในการปลูกครั้งใหม่ไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ต่ำกว่านี้แล้ว เกษตรกรก็ยังสามารถปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ต่อไป

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการจัดการฟาร์ม

2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากสูตรและการแทนค่า ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\ &= \frac{732.78}{1,467.22} \times 100 \\ &= 49.94 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ} &= \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\ &= \frac{901.39}{1,467.22} \times 100 \\ &= 61.44 \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก มีร้อยละ 49.94 หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 49.94 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายผันแปร ผลตอบแทนที่ได้ในรูปของกำไรส่วนเกินยิ่งมีจำนวนมากกว่า คือร้อยละ 61.44 กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 61.44 บาท

2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์ม แสดงรายละเอียดการคำนวณใน

ตาราง 5.3

ตาราง 5.3 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์มของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกสูงกว่า 10 ไร่
ของจังหวัดสมุทรสาคร (ต่อไร่ต่อครั้ง)

รายการ	
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ก.ก.)	2.75
2. ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	800
3. รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่)(1×2)	2.200
4. ต้นทุนการปลูก (บาท/ไร่)	1,467.22
5. กำไรสุทธิ (บาท)(3-4)	732.78
6. ต้นทุนผันแปร (บาท)	1,298.61
7. กำไรส่วนเกิน (บาท)(3-6)	901.39
8. ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ¹ (บาท)	1,011.115
9. รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (บาท)(3-8)	1,188.885
10. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5÷4)	49.94
11. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7÷4)	61.44
12. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(9÷4)	81.03
13. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (ร้อยละ)(9÷8)	117.58

¹ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง = 966.705 + 44.41

จากการคำนวณตามรายการข้างต้น แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงเฉลี่ยไร่ละ 1,188.885 บาท ทำให้มีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 81.03 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงร้อยละ 117.58 หมายถึง รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่ได้รับ 81.03 บาทและ 117.58 บาท มาจากต้นทุนการปลูกและค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท อัตราผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์สูงเป็นที่น่าพอใจ แสดงว่าเกษตรกรมีความพยายามในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างมาก ทั้งปัจจัยการปลูกต่าง ๆ และแรงงานของตนเอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่แท้จริง

3. การวิเคราะห์หาราคาคຸ້ມທຸນ จากสูตรและการแทนค่า

$$\begin{aligned} \text{ราคาคຸ້ມທຸນ} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}} \\ &= \frac{168.61 + 1,298.61}{800} \\ &= 1.83 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากตาราง 4.6 ต้นทุนผันแปร ซึ่งเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของราคาคຸ້ມທຸນ คือคิดเป็นร้อยละ 88.50 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນ 1.83 บาท เมื่อนำมาเทียบกับราคาขายต่อกิโลกรัม 2.75 บาท เกษตรกรจะมีกำไร 0.92 บาทต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นถึงการจัดการในด้านการตลาดและการผลิตมีประสิทธิภาพพอสมควร เนื่องจากกำไรที่เกิดขึ้นสูงกว่าราคาคຸ້ມທຸນ เกือบจะถึง 1 บาท ด้านการตลาดนั้น เกษตรกรสามารถคาดคะเนได้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีอยู่แล้ว ดังนั้นเกษตรกรจึงมุ่งไปในด้านการผลิต โดยพยายามทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้น มีผลทำให้ได้ผลผลิตสูง การใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการปลูก โดยเฉพาะที่เป็นส่วนต้นทุนผันแปร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดการสูญเสียเปล่าจะทำให้ราคาคຸ້ມທຸນต่ำกว่าราคาขายมาก

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนสูงกว่า 10 ไร่ของจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

1. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากสูตรและการแทนค่า จะได้

ดังนี้

$$\begin{aligned}
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,361.08}{2,200.00} \\
 &= 0.62 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{182.05}{2,200.00} \\
 &= 0.08 \\
 - \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{1,543.13}{2,200.00} \\
 &= 0.70 \\
 - \text{อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \\
 &= \frac{656.87}{2,200.00} \\
 &= 0.30
 \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้ทราบว่า จากจำนวนรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาทจะเป็นต้นทุนการปลูก 0.70 บาท โดยเป็นการจ่ายค่าใช้จ่ายผันแปร 0.62 บาท และเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ 0.08 บาท และในจำนวนรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.30 บาท

สถานภาพทางรายได้-ค่าใช้จ่าย อยู่ในเกณฑ์พอใช้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับรายได้ แม้ว่าค่าใช้จ่ายคงที่จะอยู่ในเกณฑ์ที่สูงไปหน่อย แต่เมื่อค่าใช้จ่ายผันแปรอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ จึงทำให้กำไรสุทธิไม่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เกษตรกรยังคงสามารถปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ต่อไป

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการจัดการฟาร์ม

2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากสูตรและการแทนค่า ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกกล้วยละ} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\ &= \frac{656.87}{1,543.13} \times 100 \\ &= 42.57 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกกล้วยละ} &= \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100 \\ &= \frac{838.92}{1,543.13} \times 100 \\ &= 54.36 \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก มีร้อยละ 42.57 หมายถึง จากค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 42.57 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายผันแปร ผลตอบแทนที่ได้ในรูปของกำไรส่วนเกิน จะมีจำนวนมากกว่า คือร้อยละ 54.36 กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน จำนวน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 54.36 บาท

2.3 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์ม แสดงรายละเอียดการคำนวณ
ในตาราง 5.4

ตาราง 5.4 การวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์มของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกสูงกว่า 10 ไร่
ของจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

รายการ	
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ก.ก.)	2.75
2. ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	800
3. รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่)(1×2)	2,200
4. ต้นทุนการปลูก (บาท/ไร่)	1,543.13
5. กำไรสุทธิ (บาท)(3-4)	656.87
6. ต้นทุนผันแปร (บาท)	1,361.08
7. กำไรส่วนเกิน (บาท)(3-6)	838.92
8. ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง ¹ (บาท)	1,057.04
9. รายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (บาท)(3-8)	1,142.96
10. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5÷4)	42.57
11. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7÷4)	54.36
12. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(9÷4)	74.07
13. อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (ร้อยละ)(9÷8)	108.13

$$^1 \text{ ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง} = 1,009.91 + 47.13$$

จากการคำนวณตามรายการข้างต้น แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงเฉลี่ยไร่ละ 1,142.96 บาท ทำให้มีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก ร้อยละ 74.07 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงร้อยละ 108.13 แสดงถึงรายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่ได้รับ 74.07 บาท และ 108.13 บาท มาจากต้นทุนการปลูก และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาทตามลำดับ อัตราผลตอบแทนดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์สูงพอสมควร แสดงว่าความสามารถในการใช้ทรัพยากรของเกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการที่จะลดค่าใช้จ่ายที่แท้จริง คือการใช้แรงงานของเกษตรกรและครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ในการปลูกและบำรุงรักษาข้าวโพดฝักอ่อน ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดไม่มากนัก แต่เกษตรกรควรเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ให้มากขึ้น คือพยายามใช้ในหนทางที่จะเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ให้มากขึ้น

3. การวิเคราะห์หาราคาคຸ້ມທຸນ จากสูตรและการแทนค่า

$$\begin{aligned} \text{ราคาคຸ້ມທຸນ} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}} \\ &= \frac{182.05 + 1,361.08}{800} \\ &= 1.93 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากตาราง 4.8 ต้นทุนผันแปร เป็นต้นทุนส่วนใหญ่ในราคาคຸ້ມທຸນ คือคิดเป็นร้อยละ 88.20 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນ 1.93 บาท เมื่อนำมาเทียบกับราคาขายต่อกิโลกรัม คือ 2.75 บาท เกษตรกรจะได้กำไร 0.82 บาทต่อกิโลกรัม แสดงว่าการจัดการด้านการตลาดและการผลิตของเกษตรกรมีน้อย เพราะกำไรที่เกิดขึ้นสูงกว่าราคาคຸ້ມທຸນไม่มากนัก เกษตรกรควรมุ่งจัดการด้านการผลิตให้มากขึ้น คือพยายามทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้น มีผลทำให้เกิดผลผลิตสูง โดยเฉพาะต้นทุนผันแปร ควรเน้นการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการปลูกให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ถ้านำผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ในจังหวัดสมุทรสาคร มาเปรียบเทียบกับของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม จะเห็นว่ามีส่วนแตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 5.5

ตาราง 5.5 เปรียบเทียบการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในพื้นที่ปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

	สมุทรสาคร	นครปฐม	สมุทรสาครสูงกว่า (ต่ำกว่า) นครปฐม
1. การวิเคราะห์สถานภาพทางค้ำ รายได้-ค่าใช้จ่าย			
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อ รายได้รวม	0.65	0.64	0.01
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้ รวม	0.06	0.09	(0.03)
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อ รายได้รวม	0.71	0.73	(0.02)
- อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.29	0.27	0.02
2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและ การจัดการฟาร์ม			
2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ			
- อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน การปลูก (ร้อยละ)	40.75	36.38	4.37
- อัตรากำไรส่วนเกินต่อ ต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)	49.63	49.21	0.42
2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการ จัดการฟาร์ม			
- อัตรารายได้เหนือค่า ใช้จ่ายที่แท้จริงต่อ ต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)	76.46	69.97	6.49
- อัตรารายได้เหนือค่า ใช้จ่ายที่แท้จริงต่อ ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง (ร้อยละ)	118.91	105.36	13.55
3. การวิเคราะห์หาราคาคุ้มทุน (บาท)	1.95	2.02	(0.07)

ตาราง 5.5 แสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์ผลตอบแทนแบบวิเคราะห์สถานภาพทางด้านรายได้-ค่าใช้จ่ายนั้น อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมของจังหวัดสมุทรสาครสูงกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.01 หมายถึง ค่าใช้จ่ายผันแปรมีจำนวนมากกว่า แต่อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมของจังหวัดสมุทรสาครต่ำกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.03 หมายถึง ค่าใช้จ่ายคงที่มีจำนวนน้อยกว่า เป็นอัตราส่วนที่มากกว่าเท่ากับ 0.02 เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม อัตราส่วนของจังหวัดสมุทรสาครจึงต่ำกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.02 ด้วย ดังนั้นอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวมของจังหวัดสมุทรสาครจึงสูงกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.02 ด้วย

ทางด้าน การวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 4.37 เนื่องจากได้รับกำไรสุทธิเป็นจำนวนมาก่มาก แต่เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายผันแปรเป็นจำนวนมากกว่าด้วย ทำให้ได้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าจังหวัดนครปฐมเพียง 0.42 ส่วนการวิเคราะห์ในเชิงการจัดการฟาร์มนั้น นับได้ว่าเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครมีความพยายามในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม เนื่องจากเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าของจังหวัดนครปฐมเท่ากับ 6.49 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงสูงกว่าของจังหวัดนครปฐมเท่ากับ 13.55

ส่วนการวิเคราะห์หาราคาคู่มือ แสดงให้เห็นว่า ราคาคู่มือของจังหวัดสมุทรสาครต่ำกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.07 บาท สืบเนื่องจากต้นทุนการปลูกต่อกิโลกรัมของจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนน้อยกว่าของจังหวัดนครปฐมเท่ากับ 0.07 บาทนั่นเอง เมื่อขายผลผลิตได้ในราคาที่เท่ากัน เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครก็จะได้รับกำไรที่มากกว่าเท่ากับ 0.07 บาทต่อกิโลกรัมด้วย

ถ้านำผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกสูงกว่า 10 ไร่ในจังหวัดสมุทรสาคร มาเปรียบเทียบกับของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม จะเห็นว่ามีส่วนแตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 5.6

ตาราง 5.6 เปรียบเทียบการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในพื้นที่ปลูกสูงกว่า 10 ไร่ ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม (ต่อไร่ต่อครั้ง)

	สมุทรสาคร	นครปฐม	สมุทรสาครสูงกว่า (ต่ำกว่า) นครปฐม
1. การวิเคราะห์สถานภาพทางค้ำขายได้- ค่าใช้จ่าย			
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้ รวม	0.59	0.62	(0.03)
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.08	0.08	-
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้ รวม	0.67	0.70	(0.03)
- อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.33	0.30	0.03
2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจและการ จัดการฟาร์ม			
2.1 การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ			
- อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน การปลูก (ร้อยละ)	49.94	42.57	7.37
- อัตรากำไรส่วนเกินต่อ ต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)	61.44	54.36	7.08
2.2 การวิเคราะห์ในเชิงการ จัดการฟาร์ม			
- อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่าย ที่แท้จริงต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)	81.03	74.07	6.96
- อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่าย ที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่ แท้จริง (ร้อยละ)	117.58	108.13	9.45
3. การวิเคราะห์หาราคาคุ้มทุน (บาท)	1.83	1.93	(0.10)

ตาราง 5.6 แสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์ผลตอบแทนแบบวิเคราะห์สถานภาพ ทางด้านรายได้-ค่าใช้จ่ายนั้น อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมของจังหวัดสมุทรสาครต่ำกว่า ของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.03 หมายถึง มีค่าใช้จ่ายผันแปรเป็นจำนวนที่น้อยกว่า แต่อัตราส่วน ค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมมีจำนวนเท่ากัน หมายถึง ไม่มีความแตกต่างด้านค่าใช้จ่ายคงที่ เมื่อคิด เป็นอัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม อัตราส่วนของจังหวัดสมุทรสาครจึงต่ำกว่าของจังหวัด นครปฐม เท่ากับ 0.03 ดังนั้นอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวมของจังหวัดสมุทรสาคร จึงสูง กว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.03 ด้วย

ทางการวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาคร ได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 7.37 เนื่องจากได้รับกำไรสุทธิเป็นจำนวนมากกว่ามาก และเมื่อมีค่าใช้จ่ายผันแปรเป็นจำนวนที่น้อยกว่า ก็ยิ่งทำให้เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครได้รับอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่า เกษตรกรในจังหวัดนครปฐม เป็นจำนวนถึง 7.08 ด้วย ส่วนการวิเคราะห์ในเชิงการจัดการ พารมั้น นั้น นับได้ว่า เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครมีความพยายามในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง มีประสิทธิภาพดีกว่าเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม เพราะอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุน การปลูกสูงกว่าเท่ากับ 6.96 และมีอัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริงสูงกว่า ของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 9.45

ส่วนการวิเคราะห์หาราคาคຸ້ມຫຸ້ນ แสดงให้เห็นว่า ราคาคຸ້ມຫຸ້ນของจังหวัด สมุทรสาครต่ำกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.10 บาท เนื่องจากต้นทุนการปลูกต่อกิโลกรัม ของจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนน้อยกว่าของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 0.10 บาท เมื่อขายผลผลิต ได้ในราคาเท่ากัน เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครจะได้รับกำไรที่มากกว่า เท่ากับ 0.10 บาท ต่อกิโลกรัมด้วย